

Viện Xã hội học nghiệm thu hệ đề tài cấp Viện năm 2007

Từ ngày 3 đến 24 tháng 12 năm 2007, Viện Xã hội học đã tổ chức nghiệm thu hệ đề tài cấp Viện năm 2007. Đây là hoạt động khoa học thường niên của Viện nhằm tổng kết, đánh giá các đề tài nghiên cứu trong năm, đồng thời là diễn đàn thảo luận, là nơi trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm của các cán bộ nghiên cứu.

Trong năm 2007, Viện Xã hội học đã triển khai thực hiện và hoàn thành các đề tài cấp Viện sau:

1. Đặc điểm kết cấu đa nghề của làng trong điều kiện hội nhập kinh tế thị trường khu vực đồng bằng sông Hồng (Chủ nhiệm: PGS.TS Mai Văn Hai).

2. Bất bình đẳng xã hội ở khu vực nông thôn trong thời kỳ Đổi mới (Qua nguồn tài liệu có sẵn) (Chủ nhiệm: TS Đỗ Thiên Kính).

3. Hành vi sức khoẻ và xung đột môi trường của cộng đồng cư dân nông thôn (Nghiên cứu trường hợp làng nghề đồng bằng Bắc Bộ) (Chủ nhiệm: TS Trịnh Hoà Bình).

4. Quan hệ quyền lực giữa vợ và chồng trong gia đình nông thôn Việt Nam hiện nay (Chủ nhiệm: PGS.TS Vũ Mạnh Lợi).

5. Các mạng lưới trợ giúp xã hội ở nông thôn trong bối cảnh kinh tế chuyển đổi - Nghiên cứu trường hợp một xã của vùng đồng bằng sông Hồng (Chủ nhiệm: TS Bế Quỳnh Nga).

6. Biến động về nguồn lao động và cơ cấu việc làm ở nông thôn trong bối cảnh công nghiệp hoá (Chủ nhiệm: TS Nguyễn

Đức Vinh).

7. Chiến lược sinh kế của người nông dân ven đô trong quá trình đô thị hoá (Trường hợp xã Cổ Nhuế) (Chủ nhiệm: Ths Đặng Thanh Trúc).

8. Định hướng nghề nghiệp của thanh niên học sinh nông thôn hiện nay (Chủ nhiệm: NCVV Tôn Thiện Chiếu).

Các đề tài đã cung cấp nhiều thông tin, số liệu và nhận định bổ ích, đáng tin cậy làm tư liệu tham khảo cho công tác hoạch định các chính sách phát triển nông nghiệp và nông thôn trong thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước.

L.H

Hội nghị Công tác Tạp chí Xã hội học năm 2006 - 2007

Trong hai ngày 24, 25 tháng 11 năm 2007, tại Nam Định, Tạp chí Xã hội học đã tổ chức “Hội nghị công tác tạp chí năm 2006 - 2007”. Hội nghị nhằm mục đích trao đổi, thảo luận về công tác xuất bản, in ấn tạp chí trong năm vừa qua, đồng thời đề xuất các giải pháp đổi mới công tác tạp chí trong thời gian tới. Tham gia Hội nghị, về phía khách mời có đại diện Ban Thường vụ Hội Xã hội học Việt Nam, một số cơ quan chức năng Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, một số cộng tác viên tiêu biểu có nhiều năm gắn bó với Tạp chí ở trung ương và địa phương.

Tại Hội nghị, Tổng Biên tập Tạp chí Xã hội học - GS.TS Trịnh Duy Luân báo cáo tổng kết, đánh giá những công việc mà Tạp chí đã làm được, chưa làm được trong thời gian qua, đồng thời nêu lên những thuận lợi và khó khăn mà tạp chí sẽ phải đối mặt trong thời gian sắp tới.

Trong phần thảo luận, hầu hết các ý kiến đều cho rằng, trong những năm qua, Tạp chí Xã hội học đã khẳng định được uy tín nghề nghiệp, xứng đáng là cơ quan ngôn luận, diễn đàn nghiên cứu khoa học và hướng dẫn nghiệp vụ của ngành Xã hội học Việt Nam. Nhiều ý kiến còn đặt ra những vấn đề cần tiếp tục đổi mới nội dung và hình thức cũng như hoạt động phát hành quảng bá của Tạp chí nhằm đáp ứng nhu cầu của thời kỳ hội nhập, thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước (ý kiến của PGS.TS Chung Á, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hội Xã hội học Việt Nam; PGS.TS Nguyễn Hữu Minh, Viện trưởng Viện Gia đình và Giới; PGS.TS Vũ Mạnh Lợi - Phó Tổng Biên tập Tạp chí Xã hội học, PGS.TS Phạm Văn Bích, TS Đỗ Thiên Kính...).

Về đối tượng phục vụ của Tạp chí, đa số các đại biểu đều cho rằng: độc giả của Tạp chí rất rộng, bao gồm các cán bộ, sinh viên tham gia vào mọi lĩnh vực hoạt động, học tập, nghiên cứu nói riêng và tất cả những ai quan tâm đến ngành Xã hội học nói chung. Một số đại biểu đề xuất, với sự phát triển của ngành, định kỳ xuất bản của Tạp chí như hiện nay (1 quý/số, 1 năm/ 4 số) là thừa, và đề nghị Tạp chí tăng số xuất bản (khoảng 6 số/năm).

Về nội dung của Tạp chí, các đại biểu đều khẳng định giá trị nội dung của những tin, bài đã được công bố trên Tạp chí, qua đó, Tạp chí đã thể hiện sự đóng góp quý giá vào sự phát triển của ngành trong thời gian qua. Tuy vậy, để phù hợp với giai đoạn phát triển hiện nay, Tạp chí cần có những thay đổi rất sâu rộng, trước hết về nội dung.

Về Ban Biên tập, nhiều ý kiến đề nghị cần kiện toàn lại nhằm nâng cao vị thế khoa học và nghề nghiệp của một tạp chí của toàn ngành. Tại Hội nghị, GS.TS Trịnh Duy Luân

cũng thông báo quyết định của Chủ tịch Viện Khoa học xã hội Việt Nam chính thức bổ nhiệm PGS.TS Vũ Mạnh Lợi giữ chức Phó Tổng Biên tập Tạp chí Xã hội học.

GS.TS Trịnh Duy Luân đã chân thành cảm ơn những ý kiến đóng góp quý giá của các vị đại biểu, nhấn mạnh lại các vấn đề chủ yếu đã được trao đổi, và khẳng định quyết tâm của Ban Biên tập tiếp tục nâng cao vị thế của Tạp chí, nhằm xây dựng Tạp chí Xã hội học ngày càng tốt hơn về nội dung và hình thức, xứng đáng là tạp chí khoa học của ngành.

Lê Hoa

Nghiệm thu đề tài cấp Bộ: "Lý luận về xã hội lành mạnh và các giải pháp lành mạnh hoá xã hội ở Việt Nam giai đoạn 2006 - 2020"

Ngày 9/11/2007, đề tài cấp Bộ: "Lý luận về xã hội lành mạnh và các giải pháp lành mạnh hoá xã hội ở Việt Nam giai đoạn 2006 - 2020 - Giai đoạn I" do GS.TS Tô Duy Hợp làm chủ nhiệm đã được nghiệm thu chính thức.

Đề tài nghiên cứu đã hoàn thành mục tiêu đề ra trong giai đoạn I: Tập trung làm sáng tỏ những vấn đề lý luận về xã hội lành mạnh và bước đầu đề xuất định hướng giải pháp lành mạnh hóa xã hội.

Đề tài đã tập trung vào những nội dung nghiên cứu sau:

- Làm sáng tỏ những vấn đề lý luận về xã hội lành mạnh và giải pháp lành mạnh hóa xã hội trong toàn thể các quan hệ và hoạt động kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, con người, bảo vệ môi trường sống bền vững.
- Làm rõ tình trạng lành mạnh,

thiếu/không lành mạnh của xã hội Việt Nam thời kỳ Đổi mới.

- Đánh giá nhận thức, thái độ và hành vi của các cá nhân và nhóm xã hội đối với vấn đề lành mạnh hóa xã hội.
- Đề xuất giải pháp ngắn hạn lành mạnh hóa xã hội giai đoạn 2006 - 2010.

Một số kết quả đã đạt được: Làm sáng tỏ những vấn đề lý luận về xã hội lành mạnh và lành mạnh hóa xã hội, trả lời cho câu hỏi thế nào là xã hội lành mạnh. Bằng phương pháp tổng - tích hợp hạt nhân hợp lý của các lý thuyết, nghiên cứu đã giới thiệu các quan điểm của các tác giả trong và ngoài nước. Bằng phương pháp đánh giá nhanh tại một xã ngoại thành và một phường nội thành Hà Nội, nghiên cứu bước đầu chỉ ra những điểm lành mạnh, thiếu/không lành mạnh của các nhóm xã hội, và những biện pháp lành mạnh hóa xã hội đang có. Đặc biệt, đề tài đã đưa ra những tổng kết, so sánh giữa hai kiểu xã hội lành mạnh XHCN của Việt Nam, Trung Quốc và những mô hình xã hội khác. Qua đó, cố gắng kết hợp giữa quan điểm lý thuyết và thực tiễn để đưa ra những đề xuất về giải pháp lành mạnh hóa xã hội.

Nguyễn Thị Minh Phương

Nghiệm thu đề tài: “Biến đổi tâm lý - xã hội của cư dân thành phố Đà Nẵng dưới tác động của đô thị hoá”

Ngày 7 tháng 11 năm 2007, tại Đà Nẵng, Sở Khoa học Công nghệ Đà Nẵng và Viện Xã hội học đã phối hợp tiến hành nghiệm thu đề tài cấp thành phố: “Biến đổi tâm lý - xã hội của cư dân thành phố Đà Nẵng dưới tác động của đô thị hoá” do GS.TS Trịnh Duy Luân - Viện trưởng Viện Xã hội học, làm chủ nhiệm đề tài; TS Lê Thị Thanh

Hương - Phó Viện trưởng Viện Tâm lý học, làm phó chủ nhiệm đề tài. Đề tài được thực hiện trong 3 năm, từ 2005 - 2007.

Mục đích của đề tài là nghiên cứu về những biến đổi trong đời sống tâm lý và xã hội của người dân thành phố Đà Nẵng trong giai đoạn đô thị hoá đang diễn ra mạnh mẽ ở thành phố; Dự báo về xu hướng biến đổi tâm lý - xã hội của cộng đồng dân cư thành phố trong thời gian tới; Đưa ra các giải pháp nhằm phát huy những xu hướng tích cực, hạn chế và khắc phục những xu hướng tiêu cực trong sự biến đổi này. Từ đó, góp phần ổn định và phát triển thành phố trong quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá.

Đề tài được thực hiện với hướng tiếp cận liên ngành khoa học xã hội học - tâm lý học, với những phương pháp thu thập và xử lý thông tin chuyên biệt của khoa học xã hội và được tiến hành trên 6 quận/huyện thuộc thành phố Đà Nẵng với 1200 mẫu khảo sát định lượng và 60 mẫu khảo sát định tính.

Kết quả nghiên cứu của đề tài đã được Hội đồng nghiệm thu đánh giá cao về chất lượng cũng như tiến độ thực hiện đề tài. Sản phẩm nghiên cứu bao gồm một bộ số liệu phong phú, tổng hợp và 30 Báo cáo chuyên đề phân tích về đời sống tâm lý - xã hội của cư dân thành phố Đà Nẵng. Ngoài ra, Hội đồng nghiệm thu cũng bày tỏ sự quan tâm đối với việc sẽ tiếp tục sử dụng, khai thác bộ số liệu mà các cán bộ đề tài đã thu thập được trong quá trình thực hiện nghiên cứu, từ đó có thêm những góc nhìn khác vào vấn đề các biến đổi tâm lý - xã hội của người dân thành phố.

Trịnh Thái Quang

Nghiệm thu đề tài khoa học:
“Đánh giá hiệu quả số chuyên đề

Dân số, Gia đình và Trẻ em của báo Gia đình và Xã hội

Ngày 23 tháng 10 năm 2007 tại Hà Nội, Ủy ban Dân số, Gia đình và Trẻ em Việt Nam đã tổ chức nghiệm thu đề tài khoa học: “Đánh giá hiệu quả của chuyên đề Dân số, Gia đình và Trẻ em dành cho vùng sâu, vùng xa và vùng khó khăn của Báo Gia đình và Xã hội”. Đây là đề tài hợp tác giữa ủy ban Dân số, Gia đình và Trẻ em Việt Nam và Viện Xã hội học do TS. Trương Xuân Trường là chủ nhiệm, GS.TS Trịnh Duy Luân là cố vấn khoa học và các cán bộ Tạp chí Xã hội học cùng một số cán bộ của Viện Xã hội học triển khai thực hiện.

Mục tiêu chung của đề tài là đánh giá hiệu quả tác động của số chuyên đề tới nhận thức và thái độ của các nhóm đối tượng được cấp số chuyên đề. Trên cơ sở đó đề xuất, khuyến nghị những vấn đề về nội dung, hình thức thể hiện, phương pháp phát hành tới đối tượng của số chuyên đề trong thời gian tới.

Nghiên cứu đánh giá hiệu quả 3 năm phát hành số chuyên đề: “Dân số, Gia đình và Trẻ em” như một quá trình truyền thông, từ nguồn tin - thông điệp đến nơi nhận; đồng thời tìm hiểu cả quá trình xử lý thông tin và phản hồi truyền thông.

Với hướng tiếp cận liên ngành và các kỹ thuật thu thập thông tin định tính và định lượng, chỉ trong gần hai tháng, nhóm nghiên cứu đã khảo sát nguồn cung cấp thông tin, sử dụng phương pháp phân tích văn bản báo chí để phân tích tất cả các số chuyên đề đã xuất bản và được phát hành trong 3 năm. Đồng thời nhóm đã triển khai nghiên cứu thực địa ở 4 tỉnh là: Yên Bái, Lào Cai, Nghệ An và Sóc Trăng. Tại mỗi tỉnh, đề tài lựa chọn một huyện vùng cao biên giới, miền núi hoặc vùng sâu, tại mỗi huyện lại lựa

chọn 4 xã để nghiên cứu khảo sát, tổng cộng có 16 xã thuộc 4 tỉnh đã được trực tiếp điều tra khảo sát.

Ngoài ra tại các địa bàn nghiên cứu, đề tài cũng đã tiến hành phỏng vấn đại diện 4 trường dân tộc nội trú và 4 đồn biên phòng nằm trong diện được cấp phát số chuyên đề.

Hội đồng nghiệm thu đề tài do Thứ trưởng Bộ Y tế, TS Nguyễn Bá Thuý làm Chủ tịch Hội đồng đã đánh giá cao về những kết quả mà nhóm nghiên cứu đã thực hiện, như hướng tiếp cận, phương pháp nghiên cứu, bộ tư liệu và số liệu thu được, những phát hiện hữu ích. Đề tài cơ bản đã đáp ứng được các mục tiêu đã đề ra là:

- Xác định được tình hình cung cấp số chuyên đề và việc sử dụng số chuyên đề của đối tượng được cấp.

- Sự cần thiết của số chuyên đề và lợi ích của nó đem lại.

- Mức độ phù hợp về nội dung, hình thức, cách thể hiện, phạm vi phát hành số chuyên đề đối với các nhóm đối tượng được cung cấp, sử dụng số chuyên đề.

- Sự tác động đến nhận thức, thái độ của các nhóm đối tượng về công tác dân số, gia đình và trẻ em khi được cung cấp, sử dụng số chuyên đề.

- Rà soát các nhóm đối tượng thụ hưởng có phù hợp với mục tiêu số chuyên đề.

- Khuyến nghị những vấn đề về nội dung, hình thức, phát hành, hình thức thể hiện, cách tiếp cận đối tượng của số chuyên đề.

Hội đồng nghiệm thu cũng khuyến cáo nên tiếp tục khai thác bộ tư liệu và số liệu nghiên cứu phong phú mà nhóm đề tài đã thực hiện, đồng thời phát triển để các khuyến nghị cụ thể và khả thi hơn trong thực tiễn.

Xuân Nam

Hội thảo nghiên cứu về nông thôn, nông nghiệp và nông dân ở nước ta hiện nay

Nhằm góp phần đi sâu và phát triển hướng nghiên cứu về xã hội nông thôn trong bối cảnh nền kinh tế chuyển đổi, ngày 18/09/2007, Viện Xã hội học đã tổ chức buổi hội thảo mang chủ đề “Nghiên cứu về nông thôn, nông nghiệp và nông dân ở nước ta hiện nay”. PGS.TSKH Bùi Quang Dũng, Phó Viện trưởng Viện Xã hội học chủ trì hội thảo. Hội thảo đã thu hút được sự tham gia của đông đảo của các chuyên gia nghiên cứu về lĩnh vực này ở cả trong và ngoài Viện. Thực chất đây là cuộc đối thoại giữa các nhà kinh tế học và xã hội học quan tâm đến chủ đề nông nghiệp, nông thôn và nông dân.

Hội thảo đã tập trung thảo luận những vấn đề xã hội nảy sinh ở nông thôn Việt Nam hiện nay dưới tác động của những biến đổi kinh tế xã hội, tập trung trên bốn nội dung chính:

1) Khái quát những thay đổi trong bối cảnh phát triển kinh tế xã hội tại nông thôn Việt Nam nói chung kể từ sau Đổi mới;

2) Những vấn đề về mặt chính sách có liên quan đến bối cảnh chung của sự phát triển;

3) Vấn đề “Vốn xã hội” trong bối cảnh xã hội và nền kinh tế đang chuyển đổi;

4) Vai trò của bộ máy quản lý làng xã trong quá trình dân chủ hoá nông thôn nước ta hiện nay. Những vấn đề của nông thôn trong quá trình đô thị hoá, nhìn từ cả góc độ kinh tế và xã hội đã góp phần chia sẻ những kiến thức và kinh nghiệm giữa các cơ quan nghiên cứu về đề tài nông thôn, nông nghiệp và nông dân.

Tại hội thảo, các nhà nghiên cứu mong

muốn thiết lập một mạng lưới nghiên cứu về chủ đề đang rất được quan tâm này. Trong thời gian tới, Viện Xã hội học sẽ còn tổ chức nhiều Hội thảo như vậy để được tiếp nhận nhiều hơn những ý kiến đóng góp của các nhà nghiên cứu trong và ngoài Viện về vấn đề nông thôn, nông nghiệp và nông dân ở nước ta hiện nay.

Trần Hiền Dung

Hội thảo Nghiên cứu gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi trong khuôn khổ dự án Sida/Sarec năm 2007

Ngày 15 tháng 12 năm 2007, tại Hà Nội, Viện Xã hội học đã tổ chức buổi hội thảo với chủ đề Nghiên cứu gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi. Đây là một trong những hoạt động trong khuôn khổ của Dự án nghiên cứu liên ngành khoa học xã hội do Sida/Sarec tài trợ. Tham gia hội thảo gồm có lãnh đạo Viện Xã hội học, Viện Gia đình và Giới, Viện Dân tộc học và các cán bộ nghiên cứu tham gia dự án.

Khai mạc hội thảo, GS.TS Trịnh Duy Luân, Viện trưởng Viện Xã hội học, chủ nhiệm dự án đã tổng kết một số các hoạt động trong thời gian vừa qua của dự án cũng như kế hoạch hoạt động sắp tới trong giai đoạn tiếp theo.

Nội dung của cuộc hội thảo lần này bao gồm các báo cáo xung quanh các chủ đề về quan hệ xã hội trong gia đình, các khía cạnh kinh tế và văn hoá của gia đình trong chuyển đổi, các vấn đề về hạnh phúc, tình dục và mâu thuẫn gia đình, do các nghiên cứu viên của Viện Xã hội học, Viện Gia đình và Giới và Viện Dân tộc học trình bày.

Một trong những mục tiêu của Hội thảo là nhằm tạo cơ hội cho các nghiên cứu viên

trẻ ở các Viện có cơ hội trình bày các báo cáo khoa học của mình dựa trên bộ số liệu khảo sát thực tế của dự án, với sự giám sát, hướng dẫn và góp ý của các cán bộ nghiên cứu chủ chốt và các đồng nghiệp. Từ đó cán bộ trẻ tại các Viện phần nào có thể tăng cường khả năng nghiên cứu bản thân, nâng cao nghiệp vụ chuyên môn. Đây cũng là một trong những hoạt động quan trọng của dự án này.

Kết thúc hội thảo, Ban điều hành dự án đề xuất kế hoạch tiếp tục hợp tác với các nghiên cứu viên của 3 Viện để hoàn thành các báo cáo nghiên cứu, trên cơ sở đó có thể hoàn thiện các sản phẩm khoa học của dự án một cách tốt nhất.

Trịnh Thái Quang

Giới thiệu Dự án hợp tác Việt - Pháp “Mạng lưới xã hội ở nông thôn miền Bắc Việt Nam”

(Đăng trên website Viện Xã hội học)

Trong khuôn khổ dự án hợp tác Việt - Pháp FSP “Hỗ trợ nghiên cứu những thách thức của sự chuyển đổi kinh tế và xã hội của Việt Nam”, Viện Xã hội học tiến hành nghiên cứu về “Mạng lưới xã hội ở nông thôn miền Bắc Việt Nam”. Dự án kéo dài trong bốn năm, từ 2006 đến 2009. Dự án này bao gồm hai hợp phần là đào tạo nghiên cứu sinh tiến sĩ và nghiên cứu hàn lâm.

Về nghiên cứu, dự án thu hút sự tham gia của các nhà nghiên cứu Viện Xã hội học (Việt Nam), Viện Nghiên cứu Đông Nam á (Pháp), Đại học Provence (Pháp) và Viện Nghiên cứu Phát triển (Thụy Sĩ), bao gồm:

1. PGS.TSKH Bùi Quang Dũng (Viện Xã hội học - Điều phối viên phía Việt Nam của dự án)

2. PGS.TS Mai Văn Hai (Viện Xã hội học)

3. PGS.TS Phạm Văn Bích (Viện Xã hội học)

4. TS Trương Xuân Trường (Viện Xã hội học)

5. ThS Phạm Liên Kết (Viện Xã hội học)

6. TS Christian Culas (Viện Nghiên cứu Đông Nam á - Điều phối viên phía Pháp của dự án)

7. TS Christophe Gironde (Viện Nghiên cứu Phát triển)

8. TS Nguyễn Thị Phương Ngọc (Đại học Provence)

9. TS Lauren Fage (Đại học Provence)

10. TS Alain Fiorucci (Đại học Provence)

Về đào tạo, dự án hiện đang đào tạo 1 nghiên cứu sinh là cán bộ trẻ của Viện Xã hội học (Đặng Thị Việt Phương) và 1 nghiên cứu sinh người Pháp (Emanuel Pannier). Hai nghiên cứu sinh sẽ bảo vệ luận án tại Đại học Provence (Pháp) vào năm 2010.

Tham gia dự án, mỗi nhà nghiên cứu và nghiên cứu sinh sẽ chọn một chủ đề riêng liên quan đến chủ đề chung về mạng lưới xã hội ở nông thôn. Hiện nay dự án đang tập trung vào những chủ đề nghiên cứu sau:

1. Mạng lưới xã hội và trao đổi xã hội ở nông thôn (PGS.TSKH Bùi Quang Dũng)

2. Mạng lưới liên hệ dòng họ (PGS.TS Mai Văn Hai)

3. Vai trò của thông tin trong mạng lưới xã hội ở nông thôn (TS Trương Xuân Trường)

4. Cơ cấu hành chính địa phương (ThS

Phạm Liên Kết)

5. Vai trò của mạng lưới xã hội trong tổ chức hoạt động kinh tế (TS Christophe Gironde)

6. Tổ chức không gian sống và không gian xã hội (Emmanuel Pannier)

7. Các tổ chức xã hội tự nguyện ở nông thôn (Đặng Thị Việt Phương)

Dự án chọn địa bàn nghiên cứu là hai xã Đông Quang (huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh) và xã Giao Tân (huyện Giao Thủy, tỉnh Nam Định). Từ đầu năm 2007 đến nay, dự án đã triển khai bốn đợt điền dã tại hai tỉnh này. Sau mỗi đợt điền dã, dự án đều tổ chức các seminar trao đổi thông tin về những vấn đề về phương pháp luận, kỹ thuật và thực tiễn để có nhận thức sâu hơn về đối tượng nghiên cứu.

Trong năm 2008, dự án sẽ phối hợp với các đối tác tổ chức một cuộc hội thảo quốc tế tại Marseille (Pháp) về chủ đề “Mạng lưới xã hội ở Đông Nam Á”. Hội thảo sẽ là một diễn đàn trao đổi tri thức của những nhà nghiên cứu có mối quan tâm chung.

Đặng Thị Việt Phương

Bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Nhà nước tại cơ sở đào tạo Sau đại học Viện Xã hội học

Ngày 13 tháng 12 năm 2007, cơ sở đào tạo Sau đại học - Viện Xã hội học đã tổ chức lễ bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Nhà nước chuyên ngành Xã hội học, mã số 62313001: *Xu hướng biến đổi vị thế nữ công nhân công nghiệp thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước (Nghiên cứu trường hợp Hà Nội)* của nghiên cứu sinh Bùi Thị Thanh Hà. Luận án do GS.TS Trịnh Duy Luân và TS Nguyễn Xuân Mai hướng dẫn

khoa học.

Hội đồng chấm luận án tiến sĩ cấp Nhà nước của NCS Bùi Thị Thanh Hà gồm:

1. GS.TS Tô Duy Hợp, Chủ tịch Hội đồng
2. PGS.TS Lê Thị Quý, Phản biện 1
3. PGS.TS Lê Ngọc Hùng, Phản biện 2
4. PGS.TS Nguyễn Hữu Minh, Phản biện 3
5. TS Trương Xuân Trường, Thư ký hội đồng
6. PGS.TS Nguyễn Chí Dũng, ủy viên hội đồng
7. TS Lưu Hồng Minh, ủy viên hội đồng.

Hiện nay, ở Việt Nam cũng như trên thế giới, tác động của công nghiệp hoá - hiện đại hoá đã tạo cơ hội cho phụ nữ tham gia ngày càng nhiều vào mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội của đất nước. Những nghiên cứu về nữ công nhân công nghiệp cho thấy khả năng đáp ứng cao của người phụ nữ trong lao động và bộc lộ xu hướng biến đổi vị thế của họ so với trước đây.

Thế nhưng, trên thực tế, nhiều khi lao động nữ chỉ được nhìn nhận như một lực lượng lao động hơn là được nhìn nhận như một nguồn nhân lực, hay với tư cách là một nhóm xã hội. Yếu tố con người, bình đẳng giới chưa được chú ý một cách toàn diện. Họ vẫn còn chịu nhiều thiệt thòi, rủi ro hơn so với nam giới trong đời sống kinh tế, quan hệ xã hội và trong đời sống gia đình. Trong những năm gần đây, nghiên cứu về vị thế của nữ công nhân được nhìn nhận ở những chiều cạnh khác nhau như: môi trường lao động, điều kiện lao động, thái độ lao động, nhu cầu đào tạo, sức khoẻ sinh sản... Tuy nhiên, các nghiên cứu này còn khá phân tán,

rời rạc, với những mục tiêu khác nhau và chưa có hệ thống.

Nắm bắt được vấn đề này, luận án *Xu hướng biến đổi vị thế nữ công nhân công nghiệp thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước (Nghiên cứu trường hợp Hà Nội)* đã tập trung phân tích, tìm hiểu một cách khá đầy đủ và có hệ thống về vị thế của nữ công nhân công nghiệp trong giai đoạn hiện nay. Luận án góp phần cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn cho việc hoạch định chính sách của Nhà nước, nhằm nâng cao vị thế của nữ công nhân công nghiệp trong tương lai, tạo điều kiện để họ đóng góp nhiều hơn cho sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

Với 170 trang, nội dung luận án gồm 3 chương: Chương 1: “Cơ sở lý luận và phương pháp luận của vấn đề nghiên cứu”; Chương 2: “Vị thế của nữ công nhân công nghiệp trong giai đoạn đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá”; Chương 3: “Xu hướng biến đổi vị thế nữ công nhân công nghiệp và những nhân tố tác động”.

Hội đồng chấm luận án đã nhận xét: Luận án này đã phân tích rõ thực trạng vị thế và xu hướng biến đổi vị thế của nữ công nhân công nghiệp tại Hà Nội thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Tác giả luận án cũng đã có nhiều phát hiện sâu sắc về vị thế của nữ công nhân công nghiệp qua sự phân tích các chỉ báo về trình độ học vấn, chuyên môn kỹ thuật, thu nhập, vai trò, vị trí và uy tín của người công nhân trong và ngoài doanh nghiệp...

Hội đồng kết luận: Luận án *Xu hướng biến đổi vị thế của nữ công nhân công nghiệp thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước (Nghiên cứu trường hợp Hà Nội)* đã đáp ứng được yêu cầu của một Luận án Tiến sĩ chuyên ngành Xã hội học. Tác giả luận án, NCS Bùi Thị Thanh Hà xứng đáng nhận học vị Tiến sĩ chuyên ngành Xã hội học.

Luận án được lưu trữ tại Thư viện Quốc gia Việt Nam và Thư viện Viện Xã hội học, Viện Khoa học xã hội Việt Nam.

Lê Hoa